

3. Лист Національного банку України «Щодо віднесення операцій з «віртуальною валютою / криптовалютою «Bitcoin» до операцій з [...] від 08.12.2014 р. №29-208/72889. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v2889500-14>
4. Ринок криптовалют потребує правової визначеності від регуляторів [Електронний ресурс] // Офіс ефективного регулювання. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://brdo.com.ua/top/rynok-kryptovalyut-potrebuye-pravovoyi-vyznachenosti-vid-regulyatoriv/>.
5. Ринок криптовалют: державне регулювання - «гаряча тема» в усьому світі – Режим доступу до ресурсу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-kriptovalyut-gosudarstvennoe-regulirovanie-goryachaya-tema-vo-vsem-mire>
6. Самоходський І. Зелена книга регулювання ринку криптовалют [Електронний ресурс] / І. Самоходський, О. Шелест – Режим доступу до ресурсу: https://cdn.regulation.gov.ua/fe/5b/20/42/regulation.gov.ua_%D0%97%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0-%D0%A0%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA-%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82.pdf

Орехов М.О.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Постановка проблеми. За останній рік криптовалюта завоювала до себе інтерес на рівні Центральних банків ряду країн, які почали активно впроваджувати цю валюту в свій повсякденний обіг. Під впливом ажіотажного попиту останнім часом спостерігається стрімке зростання курсу провідної криптовалюти. Поширення явища фінансової дигіталізації на всі галузі економіки свідчить про зародок нової інтернет революції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку криптовалюти в міжнародному фінансовому середовищі перебувають у центрі уваги як закордонних, так і вітчизняних науковців, зокрема А. Колдовського, В. Лук'янова, Ю. Бондар, С. Грачова, Ф. Дубецького, Б. Карнса, Ю. Костіва, М. Крупишева, Т. Макдональда, О. Момота, Б. Оболишто, Р. Хоріна, М. Чобаняна, К. Ярмоленка, М. Ярова та ін.

Метою роботи є дослідження сучасних тенденцій розвитку криптовалют на міжнародному рівні.

Викладання основного матеріалу дослідження. Початок третього тисячоліття, крім іншого, ознаменувався виникненням першої у світі криптовалюти – Біткоіну (2009 р.). Як вважає Девід Л., «криптовалюта – це швидка і надійна система платежів та грошових переказів, заснована на новітніх технологіях і не підконтрольна жодному уряду» [1]. На даний момент в світі існує близько 1600 криптовалют (Bitcoin, Litecoin, Ethereum, Peercoin), але найвідомішою та такою, що найбільш динамічно розвивається, є Біткоін. Основні особливості валюти Біткоін є: відсутність централізованого управління та емітентів; обмежений ресурс. За її природою передбачається, що емісія даної валюти буде зменшуватися у чітко заданому алгоритмі й у кінці 2040 р. припиниться; емісія та трансакції керуються мережею рівноправних вузлів (peer-to-peer); дані про абсолютно всі трансакції зберігаються назавжди у розподіленій базі даних (Blockchain); використання криптографічних методів запобігає втраті коштів. [6]

Прикладами інших численних цифрових валют є повітряні милі, випущені авіакомпаніями, ігрові жетони для комп'ютерних ігор та онлайн-казино та багато інших форм, які можна обміняти на віртуальні та фізичні об'єкти в закритій системі, і які у випадку відкритої системи, обмінюються на фіатну (паперову) валюту. Тобто віртуальні гроші існували і до виникнення Біткоїну, проте вони носили локальний характер, не базувалися ні на якій унікальній технології, майже завжди мали формальну функцію обміну у рамках лише своєї бази і були дуже обмежені у конвертації [3].

Основною метою створення даної цифрової валюти було запровадження системи незалежних угод, за яких електронний платіж відбувається без впливу зовнішнього регулятора, тобто без можливості скасування, заблокування або оскарження транзакції. Для функціонування і захисту платежів використовуються криптографічні методи, при цьому інформація про транзакції не шифрується і завжди доступна у відкритому вигляді. З часу виникнення першої справжньої криптовалюти минуло вісім років, з'явилися сотні інших, проте світову увагу вони отримали лише наприкінці 2015 р. Саме у цей період відбувається справжній інвестиційний вибух призводить до збільшення капіталізації ринку криптовалют у десятки разів, подорожчання топових криптовалют у три, п'ять, десять, п'ятнадцять разів, поява нового класу криптомільйонерів та величезної фінансової інфраструктури світового рівня.

І хоча скептичні думки багатьох економістів досить довго точилися довкола ринку криптовалют, за нових умов ігнорування впливу цього ринку на розвиток світової фінансової системи стає неможливим. Міжнародна практика використання криптовалюти свідчить про те, що держави по-різному ставляться до її впровадження в обіг. Пояснюється це передусім новизною даного інструменту та відсутністю єдиного визначення категорії «криптовалюта», яка б розкривала її економічну сутність. [2]

Висновки. Таким чином, віртуальна валюта - це величезна кількість обчислювальних потужностей та цифрових активів. За умови постійного вдосконалення ІТ-технологій, належного криптографічного захисту, законодавчого регулювання, покращення інфраструктури функціонування нового виду грошей, зважаючи на динаміку зростання курсів та загальну капіталізацію, криптовалюти займатимуть усе більш помітне місце в житті українців. Для цього потрібні заходи з популяризації, юридичний гайд для бізнесу та фізичних осіб, стимулювання появи ліквідного ринку (до прикладу, гривня-біткоїн), створення ІТ-школи для систематизації знань із технічної складової криптовалют, особливо – методів захисту.

Література

1. David L.C. Handbook of Digital Currency: Bitcoin, Innovation, Financial Instruments, and Bid Data / Lee Kuo Chuen David. – San Diego: Elsevier Inc., 2015. – 588 p.
2. Krupka, M.I. (2011). Hroshi ta kredyt: navch.pidruchnyk. [za red.d-ra ek. nauk, prof. M.I. Krupky]. Lviv: Vydavnychy tsestr LNU im. Ivana Franka (in Ukrainian).
3. Gervais, A., Karame, G.O., Gruber, D., Capkun, S. (2015). On the Privacy Provisions of Bloom Filters in Lightweight Bitcoin clients. In ACSAC.
4. Колдовський А.В. Проблемні аспекти теоретичного осмислення криптовалюти, як явища сучасної інформаційної економіки / Артем Колдовський, Катерина Чернега. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/13905>
5. Krugman, Paul R., Currency Regimes, Capital Flows, and Crises (November 2014). IMF Economic Review, Vol. 62, Issue 4, pp. 470–493, 2014. – Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2543659> or <http://dx.doi.org/10.1057/imfer.2014.9>
6. Лук'янов В.С. Зародження ринку криптовалюти в інформаційно-мережевій парадигмі / В.С. Лук'янов // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 8 (158). – С. 436–441.

6. Криптовалюта: що це таке і які перспективи її поширення – думка експертів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://groshiv-kredit.org.ua/kryptovalyuta-scho-tse-take-i-yaki-perspektyvy-jijiposhyrennya-dumka-ekspertiv.html>

УДК 336.747.51

Осмоловец Светлана Славомировна
кандидат экономических наук, доцент
доцент кафедры денежного обращения,
кредита и фондового рынка
УО «Белорусский государственный
экономический университет»,
г. Минск, Беларусь
e-mail: swie1@inbox.ru

РОЛЬ КРИПТОВАЛЮТ В ФОРМИРОВАНИИ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

Понятие цифровой экономики широко обсуждается в последние десятилетия в экономической литературе. Под данным термином понимают как специфические экономические отношения, складывающиеся между экономическими субъектами в сфере производства и потребления товаров, работ и услуг с применением цифровых технологий, так и новую стадию развития экономики, характеризующуюся новейшими технологиями, оперирующую такими инструментами, как блокчейн, искусственный интеллект и иные современные продукты и услуги, объединяющие виртуальный и материальный мир.

Содержание термина «цифровая экономика» не идентично «информационной экономике». Термин «информационная экономика» возник с 70-х годов прошлого века с развитием вычислительной техники и электронных сетей коммуникаций, автоматизацией производственных процессов, проникновением Интернет-технологий в сферу производства и обращения товаров, развитием сектора информационных услуг.

Цифровая экономика отличается взаимодействием людей с киберфизическими системами, виртуализацией реального мира, децентрализацией технологических процессов, сменой человеческого капитала машинным интеллектом в исполнении рутинных и аналитических процессов, управлении и принятии решений (анализ данных, искусственный интеллект в принятии решений, цифровое управление бизнес-процессами, проектирование и конструирование посредством применения цифровых технологий и прочее) [1, с. 99].

Цифровая экономика характеризуется новой технико-экономической парадигмой. Потенциал для ее формирования определяется совокупностью как новых, инновационных, так и существующих технологий. Так, медицинские услуги с применением вычислительной техники или электронных коммуникаций существуют достаточно давно, однако применение искусственного интеллекта и новых цифровых технологий обработки данных позволило проводить высокоточные операции, диагностику сложных заболеваний, недоступные ранее.

Существенными характеристиками технико-экономической парадигмы цифровой экономики являются: интенсивное использование искусственного интеллекта и машинных технологий в производстве товаров и услуг, организации бизнес-процессов; проникновение цифровых технологий во все сферы, производства, потребления, обмена, а также государственного контроля и регулирования; минимизация роли посреднических услуг; повышение значения знаний как особого капитала; унификация продуктов, услуг, стандартов; кластеризация [2].